

Οι αξίες της χριστιανικής ζωής γίνονται κτήμα του ανθρώπου μόνο με την συμμετοχή στα μυστήρια (Γεώργιος Κουννούσιης, Δρ. Θεολογίας, Κοινωνιολόγος)

/ [Πεμπτουσία](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=162913>]

Σημαντικό στοιχείο στο θέμα που εξετάζουμε είναι η διαπίστωση ότι ο άνθρωπος μπορεί να επιβιώσει με ένα πιάτο φαί, λίγο νερό και πνευματική καλλιέργεια. Όλα τα άλλα είναι απλώς συσσώρευση του περισσού, του επιπλέον που ουσιαστικά στερείται από τους άλλους συνανθρώπους που ίσως αντιμετωπίζουν πρόβλημα επιβίωσης. Επομένως, αντίδοτο στην κρίση των καιρών μας είναι η συνείδηση της αυτάρκειας, όχι μόνο των υλικών αγαθών, αλλά όλων των τομέων της ζωής μας. Η χρήση του αυτεξουσίου, του μοναδικού αυτού δώρου του Θεού προς τα έλλογα πλάσματα της δημιουργίας, οδηγεί στην έξοδο από την κρίση -προσωπική, κοινωνική, πολιτιστική κ.ά.- και ταυτόχρονα βάζει τις βάσεις για τη δημιουργία μιας νέας κοινωνίας που θα στηρίζεται στις αρχές της ισότητας, της αλληλεγγύης, της συναδελφοσύνης, και κυρίως, της αγάπης.

Όλα αυτά βέβαια πηγάζουν από τη μετοχή στα μυστήρια της Εκκλησίας, όχι μόνο ως απλοί θεατές, αλλά ως πραγματικοί μέτοχοι με συναίσθηση του τι ακριβώς επιτελείται τη συγκεκριμένη στιγμή. Μόνο έτσι οι αρετές και οι αξίες της χριστιανικής ζωής γίνονται κτήμα του ανθρώπου. Πώς αλλιώς θα νοιώσεις την πραγματική αγάπη που επιβάλλει τη συγχώρεση, την ταπείνωση, τη διακονία και τη θυσία για χάρη του κάθε "άλλου" που συναντάς στη ζωή σου, αν δεν γνωρίσεις και βιώσεις τον ίδιο το Χριστό, που όχι μόνο δίδαξε πώς είναι αυτά αλλά τα έζησε και τα έπραξε ο ίδιος;

Είναι πράγματι περίεργο όταν διαβάζουμε πηγές και κείμενα άλλων εποχών να συναντούμε καταστάσεις και γεγονότα που είναι ίδια με τα σημερινά! Το πράγμα είναι απλό. Ο άνθρωπος σε όλες τις εποχές που έζησε στον κόσμο τούτο, είχε τις ίδιες επιδιώξεις και τους ίδιους στόχους. Άλλωστε το χρέμα πάντα χώριζε τους ανθρώπους. Άλλους τους έκανε πλούσιους και άλλους φτωχούς, λίγους φίλους και πολλούς θανάσιμους εχθρούς. Αλλά κυρίως, κτυπούσε τον ίδιο το συναισθηματικό κόσμο του ανθρώπου, καταντώντας τον άπληστο και σκληρό, άγριο και δολοφόνο, απατεώνα και ληστή, αφού τον κυρίευε η φιλοχρηματία, η τσιγκουνιά και η γαστριμαργία. Πάθη μιας ατέλειωτης ασθένειας που καταστρέφει τον ίδιο, την οικογένειά του και τελικά την ίδια την (μικρο και μακρο) κοινωνία του.

Σε ένα τέτοιο κείμενο, προερχόμενο από την περιοχή της Καππαδοκίας της Μικράς Ασίας και γραμμένο τον 4ο μ.Χ. αιώνα από τον άγιο Γρηγόριο Νύσσης, για πρώτη

ίσως φορά βρίσκουμε μία κοινωνική διδασκαλία που στοχεύει στη δημιουργία μίας νέας κοινωνίας. Στο έργο αυτό ο Γρηγόριος Νύσσης, υποδεικνύει στους πλούσιους και εμπόρους συμπολίτες του ότι η λύση στο κοινωνικό πρόβλημα της ανισοκατανομής των υλικών αγαθών ανάμεσα στους ανθρώπους μπορεί να επιτευχθεί μέσω της ανακατανομής του πλούτου. Αυτό θα γίνει εφικτό με την εφαρμογή της αρετής της εγκράτειας, δηλαδή με το να μάθει ο άνθρωπος να αρκείται και να ζει μόνο με τα απαραίτητα που του εξασφαλίζουν το ζειν, ενώ τα υπόλοιπα που του περισσεύουν να τα μοιράζει σ' αυτούς που έχουν ανάγκη μέσω της ελεημοσύνης, η οποία με τον τρόπο αυτό κατέχει τη θέση κοινωνικού λειτουργήματος, εφόσον συμβάλλει στην καλλιέργεια της αλληλεγγύης και της ισότητας. Μέσω αυτής της προσωπικής επαφής με τους δυστυχημένους και ταλαιπωρημένους συνανθρώπους: το γείτονα, το φίλο, ακόμη και τον ξένο και τον εχθρό, ο άνθρωπος, σύμφωνα με το Γρηγόριο Νύσσης, αποκτά τη χαρά και τη γαλήνη, αφού δίνοντας από το περισσόν ή ακόμη καλύτερα και από το υστέρημά του θεραπεύονται δύο πάθη που μαστίζουν την κοινωνία, την αχορταγία αυτού που κατέχει τα υλικά αγαθά και την πείνα εκείνου που υποφέρει από την πείνα[5].

Επομένως, στους δύσκολους καιρούς που ζούμε όλοι στις μέρες μας, είναι απαραίτητο ο άνθρωπος να αναζητήσει άλλους δρόμους και κατευθύνσεις που θα τον οδηγήσουν στην αλλαγή πλεύσης από τις επιταγές της παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας και οικονομίας. Ένας τέτοιος δρόμος, όπως είδαμε και πιο πάνω, μπορεί να είναι η ανάπτυξη της προσωπικής κουλτούρας του καθενός, μέσω της (συμ)μετοχής στην ορθόδοξη χριστιανική πίστη. Μέσω αυτής της επαφής θα μπορέσει ο άνθρωπος, επιχειρηματίας ή μη, να αναπτύξει δεξιότητες ανεξαρτησίας από το παγκόσμιο κατεστημένο και να σταθεί αξιοπρεπώς στη νέα κοινωνία που σιγά σιγά θα αναδυθεί.

Η επαφή αυτή θα τον γεμίσει με εφόδια, τα οποία θα χρησιμοποιήσει στις εμπορικές συναλλαγές και στις διαπροσωπικές επαφές του. Δεν υπάρχει ένας μονόδρομος ή μια συγκεκριμένη κατεύθυνση που θα πρέπει να κινηθεί ο άνθρωπος σ' αυτό το δρόμο, παρά μόνο η ανάπτυξη της προσωπικότητας του καθενός. Αυτό θα τον κάνει ικανό να μπορεί να χρησιμοποιήσει την ελευθερία και το αυτεξούσιό του για να αλλάξει τον κόσμο γύρω του. Η μαζικοποίηση και η αβουλία στο χώρο της Εκκλησίας αποτελούν παραχάραξη του ρόλου της και του μηνύματος που αυτή μεταφέρει για τον κόσμο. Στην Εκκλησία μόνο ελεύθεροι, τολμηροί και περήφανοι άνθρωποι μπορούν να κατακτήσουν την ουσία των πραγμάτων. Τέτοιοι ήταν οι Απόστολοι, οι Μάρτυρες, οι Ασκητές και οι Άγιοι της Εκκλησίας. Τέτοιοι καλούμαστε από τις παρούσες καταστάσεις να είμαστε και εμείς σήμερα.

[5] Γρηγορίου Νύσσης, Περί Φιλοπτωχίας και Ευποιίας Λόγος Α΄, PG 46, 453A-469C.

Δημοσιεύθηκε στο Περιοδικό Ενατενίσεις 18 (Σεπτέμβριος-Δεκέμβριος 2012), σελ. 115-118.